



T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/42873 GZ 138

Sayı : Z-81625851-610-355
Konu : Soru Önergesi (7/42873)

14.08.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1836040 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU tarafından yöneltilen 7/42873 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

"22/5/2003 tarihli ve 4857 Sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesi ile Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 522 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gereğince, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için ücretlerin asgari hadlerinin, Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile Asgari Ücret Yönetmeliğinde belirlenen ilke ve esaslara göre belirleneceği öngörülmüştür. Asgari ücret, brüt olarak tespit edilmekte ve kanuni kesintiler yapıldıktan sonra kalan miktar işçiye ödenmektedir. Asgari ücret, kamu düzeni ile ilgili olup işçilere Asgari Ücret Tespit Komisyonunca belirlenen miktarın altında bir ücretin ödenmesi mümkün bulunmamaktadır. Asgari ücretin üzerindeki ücret ve sosyal haklar ise, işçi ve işveren arasında akdedilen iş sözleşmeleri ve taraflar arasında gerçekleşen toplu iş sözleşmeleri ile ya da işyeri personel yönetmelikleriyle serbestçe belirlenebilmektedir.

Sendikal örgütlenme hakkı, işçilere, işverenlere ve kamu görevlilerine tanınan Anayasal bir haktır. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununda sendikaya üye olmanın serbest olduğu ve hiç kimsenin sendikaya üye olmaya veya olmamaya zorlanamayacağı, işçi veya işverenin sendikalaşma hakkı ve sendika özgürlüğü ile ilgili hükümleri belirtilmiştir. Ayrıca hükümlere uyulmaması durumunda, 6356 sayılı Kanunda, 4857 sayılı Kanunda ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda çeşitli yaptırımlar öngörülmüştür.

Emekli aylığını belirleyen en etkili parametre çalışma hayatında bildirilen kazançlar olup sigortalıların çalışma hayatında kaldıkları süre uzadıkça ve kazançları yükseldikçe emekli aylığı da artmaktadır. Çalışma hayatı boyunca asgari ücret üzerinden çalışan sigortalılara emeklilik döneminde aynı tutarda emekli aylığı ödenmesi talebi, sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliği açısından gerçekçi değildir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 'Gelir ve aylıkların düzeltilmesi, yükseltilmesi, alt sınırı, ödenmesi ve yoklama işlemleri' başlıklı 55 inci maddesinin ikinci fıkrası; 'Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı (TÜFE) kadar artırılarak belirleneceği öngörülmüştür.

Ayrıca, 5510 sayılı Kanunun 'Uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süresi' başlıklı 38 inci maddesinde; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate alınacak sigortalılık süresinin başlangıcının sigortalının, 5510 sayılı Kanunla mülga kanunlara, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklara veya 5510 sayılı Kanuna tabi olarak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları yönünden ilk defa kapsama girdiği tarih olarak kabul edileceği öngörülmüştür. Buna göre, Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmış olup kısa vadeli sigorta kolları kapsamında haklarında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası uygulanmaktadır. Bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ise genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmaktadır."

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat ŞIKHAN
Bakan